CAPUT QUARTUM.

GENERALIA DE MEDICAMENTIS.

Scriptores. Schönholzer de medicamentis. Bas. 1609.
A. Michetta de generali medicamentor. cognitione & usu. Vien. 1753.
J. G. Doberi definitiones medicamentor. Dresd. 1765.
G. T. Gutermann von Arzneymitteln. Augsb. 1780.
C. Mœnch Bemerkungen über Arzneymittel. Lpz. 1781.

Definitio.

Quidquid corpori animali vivo, inprimis vero humano adplicatum, immutare illud valet ita, ut præsens ibi morbus sanetur, aut & futurus præcaveatur, medicamentum dicitur, strictiusve remedium. Nam chirurgica auxilia, aliaque multa, uti electricitas v. g., etiamsi remedia sint, non possunt tamen apte medicamentis adnumerari. Idem de diæteticis. Quare aptius illud, quod scopo memorato inservit, atque ex pharmacopœis petitur medicamentum aut pharmacum vocatur. (Posterius Græcis etiam venenum designat).

Eorum cognitionis necessitas.

Medicamenta sunt ergo mera instrumenta, quibus medicus ad morbum vel debellandum, vel præcavendum utitur. Et prouti turpe esset artifici alicui, propria artis instrumenta ignorare, ita & turpissimum foret medico, illa non nosse quam exactissime auxilia, quibus scopum artis suæ proprie adtingere valet. Quare Pharmacologiæ, sive materiæ medicæ cognitionis necessitas, tironibus medicis sponte elucebit. Nec perfunctorie didicisse medicaminum sola nomina sufficiet.

Objectum.

In dirigendis autem hisce instrumentis, ut fiat talis mutatio, quam ars requirit pro restituenda sanitate, summa hæret difficultas. Regulas iis rite utendi, Therapia tum generalis, tum specialis tradit; atque medica materia nonnisi medicamentorum adparatum pro objecto suo agnoscit.

Agendi diversitas.

Attamen notare hic convenit, mutationem, quæ usum medicaminum sequitur, & in qua vera eorum actio consistit, non absolute eandem ubique esse posse, sed sub diversis circumstantiis multum variam & differentem. Idem medicamentum in hoc morbo aut ægro plane nullum, in alio diversum, quin obpositum, aut insperatum prorsus effectum edit; & sub pertinaci denique ac continuo usu in-

ers plane fit, & nullas amplius mutationes in eodem subjecto exerit.

Quare in medicamine quocunque propinando medicus adtentus esse debet:

1. Ad morbi varium genium, gradum, complicationem, indolemque insolitam;

2. Ad subjecti ægri individualitatem, ætatem, temperiem, vitæ genus, consuetudinem, idiosyncrasiam;

3. Ad ipsius pharmaci variam conditionem, adplicationis modum, cum aliis mixtionem, proinde ad virium illius decompositionem, imminutionem aut exaltationem exinde oriundam.

4. Ad naturam ipsius partis, cui adplicatur.

Descriptionis ordo.

Pharmaca in officinis adversata sunt vel simplicia, vel ex pluribus composita.

In historia singuli cujusvis pharmaci simplicis enumerare oportebit:

1. Ejus quasi definitionem, sive denominationem & systematicam descriptionem.

2. Partes ejus usuales, officinam pharmaceuticam intrantes.

3. Notas caracteristicas, quibus genuina a spuriis & adulteratis distinquuntur, singulorumque sinceritas cognoscitur.

4. Vires medicatas, tum generales, relativas; tum speciales, absolutas.

5. Dosin, seu quantitatem exhibendi necessariam.

6. Optimum exhibendi modum & formam.

7. Præparata ejus in officinis prostantia.

8. Compositiones pharmaceuticas, quas simplex quoddam ingreditur.

In historia autem compositorum pharmacorum adnotanda solummodo erunt:

1. Copia & dosis ingredientium.
2. Vires medicantes exinde oriundæ.
3. Dosis.

Divisio.

Simplicia & composita ex pluribus pharmaca varie iterum subdividuntur.

Simplicium enim aliqua sunt cruda, prouti a natura ipsa producuntur; alia vero præparata seu artificialia, varia arte exculta & immutata, mox occasionaliter & a medicis magistraliter præscripta; mox pharmaceutice & pro usu necessario jam in officinis parata prostantia.

Composita pharmaca subdividuntut in homogenea sive mixta, ex pluribus, sed ejusdem generis & indolis concinnata; & in heterogenea sive adgregata, ex diversarum qualitatum ingredientibus constantia. Posteriorum sæpe vires, quod sponte patet, sub diversis decompositionibus multum & varie eliduntur.

Utraque vel interno vel externo usui destinantur, proinde interna sive medica, externa sive etiam chirurgica pharmaca audiunt. Demum nonnulla domestica sunt, ubique & in quavis fere domo præsto; alia vero officinalia, & nonnisi ex officinis pharmaceuticis habenda.

Quoad regionem, unde leguntur, pharmaca sunt vernacula, seu indigena; vel etiam extranea sive exotica, & a procul petita.

Quoad effectum sunt vel heroica, in minima dosi efficacia; vel mitia, nonnisi in majori quantitate vim exserentia.

Quoad scopum denique varium medicum dividuntur pharmaca in medentia, quæ morbum radicaliter sanant; in palliantia, quæ morbum solummodo mitigant; & in præservantia, prophylactica, quæ futurum avertunt.

Arcanum illud medicamen vocatur, quod ab inventore mystice cellatum, versus specialem morbum in viribus suis extollitur. Panacea vero (ein Universalmittel) illud remedium audit, quod absque omni distinctione causæ & naturæ, cuivis morbo mederi dicitur; — ridiculum nonens. Hisce adnumeranda veniunt Supernaturalia & Sympathetica remedia, quæ a procul, quin corpus ægrotum tangant, medicantes vires exserunt.

Scriptores. Panac.

J. W. Dienheim Medicina universalis. Arg. 1610.
R. Coclenii Assertio medicinæ universalis. Fr. 1620.
R. Fludd De medicina catholica. Fr. 1629.
J. C. Gerardi Panaceæ hermeticæ defensio. Ulm 1640.
Tinctorius de medicament. universal. Reg. 1661.
J. Snyders Tract. de medicam. univers. Fr. 1678.
Crause Diss. de medicina universal. Jenæ 1679.
G. F. Pernauer Panacea mirabilis. Ratisb. 1679.
Ravin Præservatorium universale. Laub. 1680.

Bruner Diss. de Panaceis. Heid. 1686.
Massard Traitès des Panacèes. Amst. 1686.
G. Hennike De Panaceis. Fr. 1689. Heid. 1721.
Leichner Diss. de medic. universal. Erf. 1689.
C. J. Garenzani Il morbifugo universale. Mil. 1693. (Vipera).
Jungken Beschr. der Monkischen Panacea. Fr. 1698.
Preuſs Diss. de paradoxis medicin. univers. L. B. 1708.
Alberti Diss. de Panacea. Halæ 1730.
Gericke Diss. de medicina universali. Halæ 1739.
Reflexions upon catholicon or universal medicine. Lond. 1749.
Schmitt Diss. de vanitate remedior. universal. Gœt. 1757. a Vogel?
Jacquet Diss. de Panacea univers. L. B. 1768.
J. C. Ailhaud Abhandl. von der sichersten Art durch ein einziges Mittel zu heilen. Strasb. 1777. A. d. Franz. (Scammon).

Arcan.

G. F. Wolff De arcanis sæpius vanis. Arg. 1722.
G. Ch. Detharding De laud. nimiis medicamentor. arcanor. venalium. Rost. 1731.
— — — De arcanis medicis. Buez. 1765.

Superstit.

Ch. L. Welsch De superstitiosa morbor. cura. Lips. 1710.
Ch. M. Adolphi De morbor. per manuum attactum curatione. Lips. 1730.
J. A. Fischer De priscorum adversus fascinum remediis. Erf. 1725.
E. E. Baldinger Alexiteria contra diabolum. Gœt. 1778.
P. G. Pohl De medico Exorcista. Lips. 1788.

Sympath.

A. Slevogt Pr. de Sympathetica morbor. curatione. Jenæ 1704.

M. G. Löscher De sympath. curation. medico indignis. Vit. 1723.

G. B. Nebel De curis sympatheticis. Heid. 1732.

G. Fr. Siegwart De curation. sympathet. Tub. 1784.

J. Zeutgraff De tactu Regis Franciæ, quo brunis laborantes restituuntur. Vit. 1669.

Amulet.

J. Ch. Vulpius De Amuletis. Reg. 1688.

J. Wolff Scrutinium Amuletorum. Jenæ 1690.

A. N. Hubner Amuletorum historia & censura. Hal. 1710.

J. Fr. Deprè De usu & abusu Amuletor. Erf. 1720.

I. Reichelt De Amuletis. Arg.

I. Ch. Krause De Amuletis medicis. Lips. 1758.